

LA CAMPANA DE GRACIA

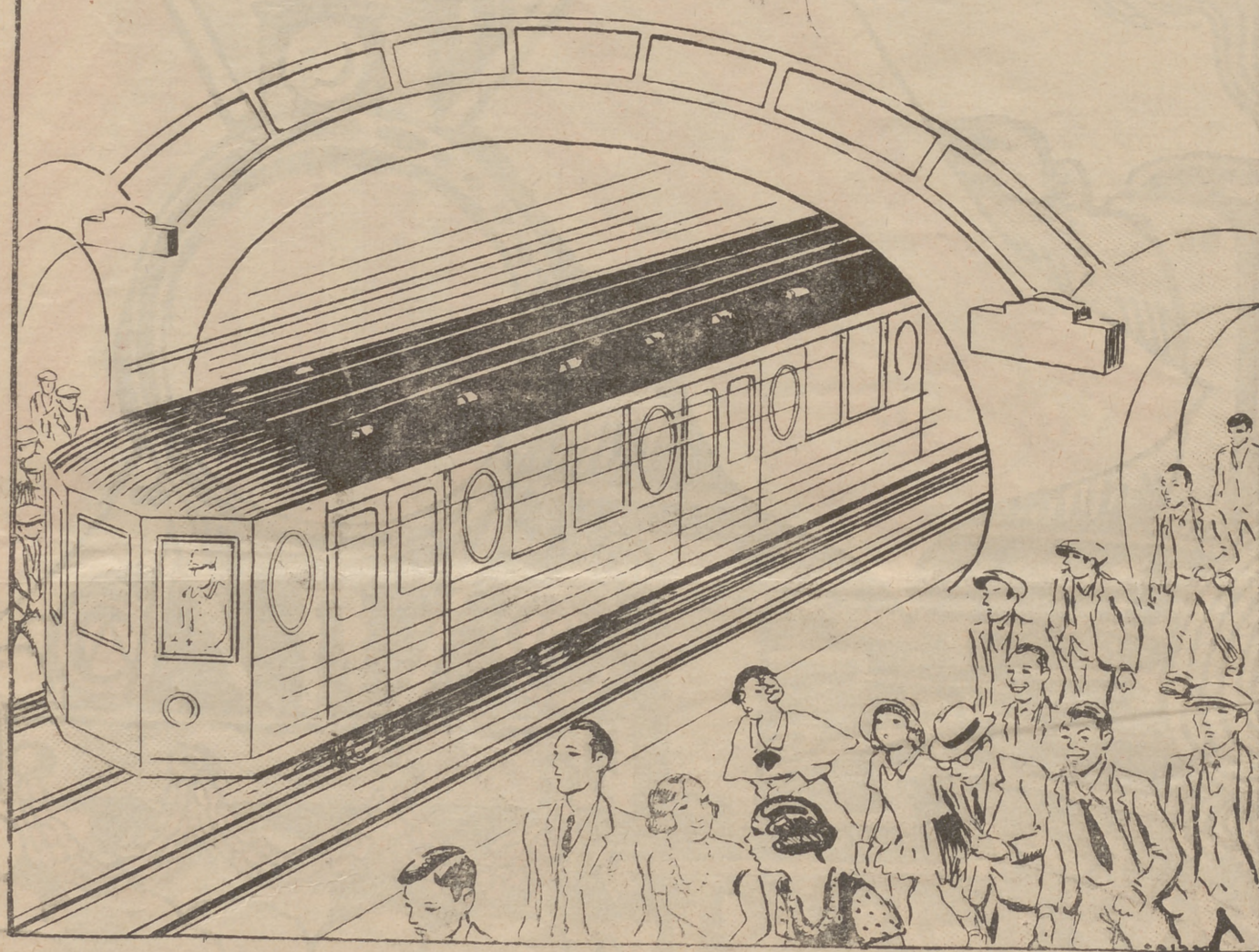

EL TREN DE L'ESTATUT

32

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

EDITORIAL

La raó de la llibertat

Ha arribat per Catalunya l'hora de crear. Les facultats que ens concedeix l'Estatut han de transformar-se en realitzacions pràctiques.

Ara comprovarem la veritable amplitud de les nostres llibertats. Els límits preceptuats seran el control de llur abast, i sentirem un desembràs o una opressió segons sigui l'ufana dels nostres desitgs. Cal afinar l'ànima catalana per tal que ben aviat pugui arribar al límit i senti la necessitat de superar-los.

La llibertat no és donada als individus ni als pobles per a què restin inactius. La llibertat no és un fi, sinó un mitjà; i és l'acció la que li dona valor i força. I també la que incita a noves exigències.

Catalunya s'obre avui a l'activitat espiritual dels catalans. Econòmicament, fins ara, amb més o menys limitacions, podia esplaïar la seva energia de treball en els camps i en les ciutats, però li mancava una ànima pròpia, el sentit transcendent i peculiar que volia donar-li el fervor col·lectiu.

La terra catalana sembla ara una nova descoberta als ulls astorats i joiosos dels seus fills. Totes les coses prenen un nou tò i un sentit profund. Tots els elements que envolten la nostra vida quotidiana, i que fins ara vivien reclosos en la intimitat, avui adopten actituds solemniales en entrar de ple i amb tot honor a la vida universal.

Catalunya s'aboca damunt el món, i vol buidar-hi tots els anhels atresorats en els segles de silenci a que ens obligava l'opressió. Una nova porta s'ha obert als homes per a que pugui entrar-hi el sol i l'aire, i per la qual tots els afanys de perfecció surtin vers camins més generosos.

Siguem insaciabls, catalans. Omplim de nobles dalers el nostre cor. Que ben aviat aquestes llibertats que acabem de conquistar ens siguin estretes per l'obra que ens proposem bastir. Maldem per saltar-les i superar-les, per tal que poguem tenir una visió més amplia i perfecta del destí humà. Aquesta és la raó suprema de la nostra llibertat.

Visca L'Estatut de Catalunya!

Visca la llibertat de Catalunya

Lluís Companys

Cap de la Minoria catalana al Parlament espanyol

Joan Lluhí

Delegat a la Comissió d'Estatuts

Antoni Xirau

Delegat a la Comissió d'Estatuts

L'ESTATUT DE CATALUNYA, APROVAT

Catalunya ja té reconegut per les Corts Constituents de la República l'Estatut que inicia el reconeixement de les seves llibertats. No és tot el que demanàvem, ni el que la Constitució permet, però té l'abast suficient perquè el nostre poble pugui admetre'l amb dignitat.

L'esdevenidor està ara a les nostres mans. La Constitució organitza un Estat de regions autònomes, i Catalunya és l'avançada de la nova estructura estatal. Segons sigui el resultat de l'obra que nosaltres realitzem triomfarà o fracassarà la concepció d'una Espanya nova, que es faci digna d'ella mateixa en reconèixer la llibertat de tots els pobles que la componen.

No hem assolit l'autonomia sense grossos contratemps. La vella concepció monàrquica, centralista, que venia a consagrar un fet de força històric, no ha desaparegut de la consciència pública espanyola. Hem hagut de lluitar contra masses d'opinió equivocades i contra homes i nuclis polítics que aprofitaven el moment per a produir greus estralls a la República. Ha estat necessari

produir-se en cada instant amb la serenitat o amb la comprensió que cada moment exigia. I s'ha arrencat tot allò que, davant de les realitats hispàniques, era possible aconseguir.

En un Parlament republicà i democràtic, la nostra posició era inexpugnable. No se'ns podia combatre en nom del dret, sinó de la força. No se'ns podien negar els nostres antecedents purament democràtics i paleament republicans. Els adversaris empraven la nota emocional d'una falsa unitat de la Pàtria, però davant d'això podíem nosaltres exhibir llurs crims contra ella, i la nostra continuïtat de vida en sacrifici de la República. Ha pogut més aquesta posició que tots els discursos i arguments de doctrina política i jurídica.

Catalunya cal que ara respongui amb la seva capacitat a la transcendència de l'hora emocionant que travessem. I que posi el seu cor a l'altura del seu deure. Els pobles no són grans per la seva extensió territorial, sinó pel rastre que per la seva cultura i el seus humanisme deixen en la història de la civilització del món.

Visca Catalunya...!

Lluís COMPANYS

Ni ales ni plom; bona cama i pas segur

Deixem ja les lloances i comencem les tasques que comporta l'Estatut. La llibertat ha estat donada a tots els catalans, i és precís que tothom hi aporti el seu pensament; si és difícil de preguntar, un per un, quin és el dring que fa dins el seu cor la llibertat recobrada, cal que els partits que tenen una responsabilitat i una solvència col·lectiva pregonin als quatre vents llurs idearis en aquests moments que, per ésser tan propers de la victòria, propers estan també del fracàs.

L'Estatut ha transformat Catalunya en un immens camp en el qual podem manobrar. Els àmbits d'aquest camp són més o menys amples; això ho dirà l'alè de cadascú. Ha acabat l'hora dels sentimentals sense concreció en la realitat. És el moment de treballar; i el braç de cada home o de cada grup es comprovarà en les realitzacions que es proposi i assoleixi. Convé retirar els llamencs que mengen més amb els ulls que amb la boca.

Per començar, hi ha qui proposa la quietud. Manuel Raventós, en un article inserit a "La Publicitat" del dia 6, i en el lloc més vistent i responsable del diari, demana que ens tallem les ales i ens carreguem de plom els peus.

És tot un programa que ha estat molt alabat per la gent de dreta i conservadora. És indubtable que respon al pensament d'un sector d'opinió.

L'autor, intelligent i astut, defensa la seva tesi enfrontant-se amb el projectista atabalat i cap calent. Com si tot el compromís

de la Catalunya lliure fos amb ell, en dedueix que per evitar el perill cal immobilitzar nos per complet durant una temporada, i demana, per entrenar nos, un Govern del senyor Esteve, que votava contra la República i que durant tots aquests darrers temps s'ha esborronat en escoltar qualsevol crit del carrer.

L'autor, i tots els que com ell pensen, no creuen que Catalunya no ha pactat pas precisament amb l'inventor extravagant, sinó amb el poble. I en dir poble redueixo el concepte a la gent de baix, que és la que espera el pobre senyor Esteve. Catalunya no ha d'ésser un laboratori d'assajos ni de temptatives desassenyades; però Catalunya té grups preparats, que s'han aplegat amb propòsits concrets i que han començat una obra, a despit dels entrebancs, i que esperaven la llibertat per eixamplar-la i augmentar-la.

Per a conquistar la seva alliberació, Catalunya projectà per endavant un programa d'activitats. Mentre es mogué dins els propòsits que Manuel Raventós vol marcar de nou en el article, no trobava el sector que la sentís com un impuls, llevat dels estaments i dels doctrinaris conservadors, encisats ara amb llurs pròpies paraules. Si s'ha estès l'àrea catalanista ha estat perquè a la quietud que propugnaven els vells patriotes s'ha respost amb un desig d'acció. Allò que ha salvat Catalunya, de la dictadura ençà, fou que l'element obrer i el revolucionari veieren qu'hi podien abocar també llurs devocions, que era el que feia

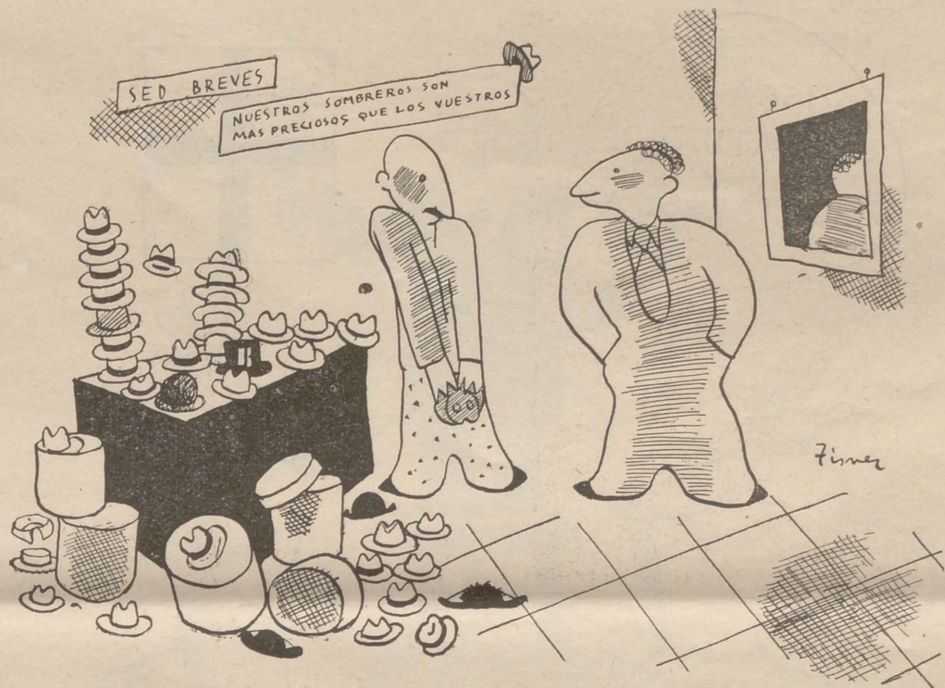
l'element conservador. El quietisme que aconsellaven s'adeia més amb llur comoditat social que amb llur consciència patriòtica.

Això significa la nova llibertat de Catalunya. Sense el sentit justicier que en els darrers anys hi han clavats els homes, de segur que l'autonomia seria encara un bon programa electoral per a les dretes i els centres dretistes, però no una realitat política. En llurs mans, ja hem vist els resultats que han donat llurs esforços durant un període de trenta anys. Ha calgut que de la bandera es fessin més visibles les franges roges que les grogues, per a poguer aconseguir el triomf. Si, com és cert, ara se'n fan tantes bocades, Catalunya és de tots els catalans, no han d'ésser-ne excloïts precisament aquells que l'han alliberada.

Un altre perill suposa el programa de Manuel Raventos: sembla com si es proposés establir una frontera a la Revolució espanyola. Deturar una Revolució és matarla; la seva regla de sempre és l'audàcia i l'ardidesa, fins que arriba a la fita que s'ha proposat per endavant. Si s'entreté pel camí, té segura la mort. Quan assoleix el seu programa i ha transformat la seva mística en una pràctica, les falles aviven nous deals per als homes. I creieu que per un temps més o menys curt o llarg cal aturar ran de l'Ebre l'embranchida revolucionària? Això seria la desfeta de la Revolució, i també la desfeta de la llibertat de Catalunya, que sense la Revolució no solament malmetria altres possibilitats, sinó que àdhuc perillarien les que hi ha aconseguides avui.

Catalunya ha d'ésser fidel a ella mateixa. Per l'acció ha arribat a ésser una realitat, i només amb l'acció s'aguantarà ferma i augmentarà les seves possibilitats futures. No cal volar. Això de les ales és cosa de poetes. L'home, socialment, camina més o menys apressat i quan corre és per poca estona, però cal que camini. Sense pesos als peus, com un penitent o com un presidari, i molt menys de plom. Catalunya no més pot enfortir-se caminant, i des de l'endemà de la victòria. Deturar-se un any, un mes, una setmana o un dia, seria, francament, donar un mal pas.

J. AIGUADER i MIRÓ

El guardarroba de la presó de Madrid

—Apa! Ja hi són tots! Tants caps, tants berrets!

La premsa

La dèria, o la necessitat de fer les coses de pressa, em sembla un dels pitjors flagells del món modern. Córrer, arribar primer que ningú, acabar aviat és la obsessió de la nostra època. Les coses, àdhuc les més delicades i profundes, es fan com en una carrera de velocitat damunt una pista. Sovint, dintre el meu pensament, em planyo d'aquesta premsa delirant que espatlla tantes obres del nostre temps i maleeix la velocitat que és l'enemic de l'obra ben feta.

Els germans Quintero han escrit una bonica comèdia sobre aquest tema de la premsa. Però els personatges quinterians van de premsa perquè volen. Són una gent superficial, sense cap densitat, sense grans ambicions ni aspiracions profundes. El seu afany és d'ésser persones a la moda, gent del seu temps, que volen trobar-se a totes parts, festes, esports, teatres, salons, recepcions; etcètera i per això no són mai a casa tot ho fan de premsa i malament. No tenen

temps de fer res de bo, de reflexionar, ni de pensar, ni de res. I d'això en diuen viure Viure intensament. En realitat no viuen, es mouen. La seva mobilitat és la de l'esquirol.

“Ce sont des petits travers”, que dirien els francesos, ridícules socials. Amb aquestes ridícules no es pot escriure una comèdia profunda. Tanmateix els autors han assenyalat un gran defecte de la nostra època.

Jo hauria posat, per a donar un sentit tràgic a la comèdia—totes les grans comèdies tenen quelcom de tràgic—el cas de l'home que no vol ni pot fer les coses de premsa, que necessita la meditació i la contemplació com l'aire que respira i que no troba alegria en l'activitat si no és per a realitzar lentament una obra ben feta. És una aquesta home les coses madurades, la profunda i silenciosa energia, el treball quiet i constant en el qual maduren, com els fruits

RITMES

150

**No plom, sinó ales! Rebutja la sòrdida farsa
del seny, català! No toleris consell ni somriure
dels homes que saben de comptes! La bossa de Judes
tancava la presa de trenta diners de misèries...
Tristesia del plom! Oh polític: respecta'm les ales!**

A. ESCLASANS

(Del Sisè llibre de ritmes),

—Què caram! Nosaltres també volem ésser-hi!

amb el temps, les obres duradores. Però les circumstàncies obliguen aquest home a viure una vida externa, ràpida, superficial, atropellada. Mil coses ineludibles el treuen del seu lloc propici a la reflexió, el dispersen, el buiden i el porten a realitzar un treball accelerat, nerviós, inquiet com la seva mateixa vida. La llei de la necessitat, forta com el destí, l'obliga a moure's de pressa, a fer les coses cuita corrent, a no ésser ell mateix, a viure fora de si.

Amb aquest tema i aquest home, no podríem escriure una mena de tragèdia moderna? La víctima no seria únicament l'home, sinó també la seva obra.

Doncs això pot aplicar-se igualment a una sèrie d'homes destinats a realitzar un treball col·lectiu, social. Pot aplicar-se a un partit polític, a un poble. Si l'home pot espatllar la seva obra individual per culpa de la pressa, un poble pot espatllar la seva empès per la nerviositat, la inquietud i la dèria de velocitat dels nostres temps.

Tenim l'Estatut. L'alegria és general. La confiança per ara domina en el nostre poble. Però en alguns ja apunta una mena de nerviosa impaciència. Voldrien fer les coses massa de pressa. Creuen possible la transformació de Catalunya en un obrir i tancar d'ulls. I no més tard que demà mateix començaran llurs crítiques, llurs censures perquè les coses no van prou de pressa.

La pressa! Compte amb això! Ara més

que mai, en la implantació de l'Estatut, cal malfiar-se de la pressa. Ella podria esdevenir el nostre pitjor enemic. El que interessa no és la velocitat, perquè no es tracta de guanyar una cursa. El que interessa és l'obra ben feta perquè el que anem a fer és l'assentament de la nova Catalunya.

Confiança cal i no pressa i nerviositat. Confiança del poble en els homes que han portat l'Estatut. I l'obra, sota la confiança del poble, madurarà al seu temps—ni més tard ni abans del seu temps—com la fruita madura amb el sol.

Tot el que sigui precipitar les coses, serà artificios, nociu. El fill ben nascut és el que neix al seu temps just. I les obres dels homes, per a ésser perfectes, tant les polítiques com les altres, no es poden sostreure a aquesta llei natural.

Joan PUIG i FERRETER

Elogi de la gent de camp

Dóna goig venir de la ciutat a un recó de poble: pobles de Catalunya, pobles de la muntanya i del mar de Catalunya. La ciutat és la febre, el neguit, la inquietud, la lluita. També en aquests pobles hi ha hagut lluita, però ha estat noble, franca, cara a cara. I han vençut els honrats, els dignes, els bons, que són els humils. Als pobles cada dia es perd més la pudor de cacic, cada dia onegen més triomfals les banderes glorioses de la República i de Catalunya.

Tenen una altra avantatge per a l'home que ve de ciutat: no s'hi sent parlar d'immoralitats més o menys administratives, d'afers "louches", de baixos apetits, de vanitats ridícules. No hi veieu més que un sentiment profund, entranyable, de republicanisme, de catalanitat. Aquesta bona gent, lluny de la lluita, de la lluita sols en veuen la glòria.

A mi em plau córrer els pobles de Catalunya, i m'enorgulleix deixar-hi sempre amics. Amics cordials, efusius, l'amistat dels quals em compensa dels atacs tèrbols de brutícia dels enemics de ciutat.

Aquest poble d'ara, aquest recó de muntanya, és Vilanova d'Espoia. Tarda de diumenge. Aire de festa. Banderes. Músiques. El Centre—el Centre Republicà que han construït els republicans—ple de gent. De gent del poble i d'altres pobles. Homes, dones, infants, vells i joves.

D'entre tots ells, un home i una dona. Ell és un avi de vuitanta anys, de més de vuitanta anys. Xaruc, sense dents, gairebé sense vista; la boca és una arruga més en el seu rostre ple d'arrugues, i els ulls són com dos trossets de vidre entelats de lleganyes. Va tot torçat, torçat com un ganxo, i el cap li oscil·la com un pèndol a l'alçada dels genolls. Té una veu prima, feble. A vegades, parlant, se li escapa algun xiulet. Per a caminar s'ajuda amb un bastó molt curt. Aquest home s'ha posat el vestit de les festes: aquell vestit que fa tants anys que es posa i que, per inexplicables i misterioses raons, segueix portant des del dia que l'escrenà. A pesar que, com és de suposar, el seu cos deu haver canviat de llavors ençà. Ja no fuma. Però encara, de tant en tant, pren un cafè. Un cafè del Cafè, amb el sucre embolicat amb paper fi.

La vida s'havia enfosquit al seu entorn. Sols vivia de records. I ara la seva vida torna a tenir un present: la República. Aquest avi em diu, amb un fil de veu tremolosa, que encara que sigui vell, o precisa-

“República, Sr. Cambó!” (L'Estatut al Parlament i al carrer)

Es un llibre de JOSEP M. MASSIP, de les Edicions de «La Rambla»

Sortirà la setmana entrant

COMPREU-LO!

Preu: 3,50 pessetes

ment per això, estima la vida. I que la donaria per la República.

Aquesta dona viu en una masia fora possible. Ha hagut de fer, per a venir, una hora de camí. Quan se'n tornarà, per una sendera de cabres, ja serà nit entrada. Aquesta dona, des de fa disset anys, llegeix LA CAMPANA DE GRACIA i "L'Esquella de la Torratxa". Aquesta dona llegeix llibres d'Àngel Samblancat, de Puig i Ferrer, llibres meus. No és que llegeixi ella, perquè no en sap: i en confessar-m'ho, el seu rostre ple de bondat i noblesa s'entristeix, s'enfosqueix. No té culpa, però. La manca de carretera, la manca d'escoles, feia de Catalunya, en temps de la monarquia, un país salvatge.

Les nits d'hivern, com són llargues i els pagesos tenen poca feina, aquesta dona aplegava entorn de la llar el marit i els fills—un minyó fort i cepat, de mans fortes i honrades; unes noies gentils i somrients—i es feia llegir els llibres i els periòdics.

Aquesta dona, el dia de la proclamació de la República, tremolava, emocionadíssima; no era bona per a res; no sabia el que es feia. Aquesta dona, que ha donat fills a la terra—que és el treball i és la bellesa—i els ha fet bons catalans i bons republicans, la nit de l'assassinat de Fermí Galán i García Hernández, plorava. No els coneixia, mai no els havia vist, mai no havia sentit, fins llavors, pronunciar el seu nom, i els plorava com si fossin fills seus. Els plorava en la fosca de la cambra, en la fosca de la nit. Mentre, a Osca, unes altres dones, dignes de tots els menyspreus, ballaven...

Lluís CAPDEVILA

La nova estàtua de la Llibertat

La signatura

Dijous, al migdia, als salons de la Diputació de Sant Sebastià, el President de la República espanyola, Sr. Niceto Alcalà Zamora, signà la llei i el decret de promulgació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Els nostres lectors ja coneixen, per la Premsa diària, l'entusiasme dels republicans que hi

concorregueren, l'admirable discurs presidencial i les respostes dels diputats catalans Srs. Companys, Gassol, Aiguader i Puig Ferrer. Unim la nostra joia a la de tots els patriotes que hi assistiren en esperit, no tansols de Catalunya, sinó de tot Espanya. VISCA CATALUNYA LLIURE!

J. Aiguader i Miró

Ventura Gassol

J. Puig i Ferrer

VIDA NOVA

Multituds peis carrers i avingudes. Multituds a l'arribada dels parlamentaris catalans. Multituds al volt del monument a Rafael de Casanova. LA CAMPANA DE GRACIA s'ha associat a l'homenatge patriòtic. Torno de portar, amb els companys de redacció, la corona votiva. Què ho fa que la nostra gent sàpiga organitzar tan bé l'engranatge de les festes cíviques? Les grans reunions de multituds catalanistes, a Barcelona, han passat per tots els matisos de l'entusiasme. Avui, ja són una màquina perfecta. Tots ens coneixem. I les nostres grans manifestacions tenen ja com un aire d'aplec de família.

Però la d'aquest any al peu del monument del màrtir era ja una pura afirmació de vida nova. Quina serenitat! Hem vist voleiar juntes i barrejar els plecs de les banderes catalanes i basques. I quan els homes de Bascònia cridaven: "Gora Euzkadi eskatuta", els catalans responien: "Gora!" I quan els militants d'Estat Català ventaven la llum de l'estel solitari, i cridaven: "Visca Catalunya lliure", els bascos responien: "Visca!" Heu's ací el veritable diàleg de les llengües i les pàtries! I encara hi haurà il·lusos que es pensen que no ens entendríem si tots plegats visquessim lliures! Hi ha altra llibertat que la dels purs esperits, quan és l'honestetat patriòtica la que parla?

Vida nova! Han començat les vacances del Parlament espanyol i els preparatius del Parlament català. Feia doscents divuit anys que Catalunya duia al flanc la ferida viva de la pèrdua dels seus drets de poble lliure sota la sinistra monarquia dels Borbons. I aquest any la data funeral de l'onze de Setembre s'ha convertit en una diada gloriosa, amb tot l'aire inefablement popular d'una festa major de la pàtria retrobada. L'Estatut de Catalunya ha posat una petita foguera de flamaroles de tots colors al mig dels ulls dels nostres homes i les nostres dones. Quants camins oberts per al dia de demà! Quina magnífica cancel·lació de dol i rancúnies, de malhumors i odis! Però a l'ensem, quina afirmació de totalitat, i de desig de no transigir mai en la dura tasca de recatalanització completa que s'obre al davant nostre! Catalunya, avui, sota el signe de la Revolució i de la República, sense altra força que la del dret i la de la voluntat, pot començar a exercitar-se en la tasca esportiva de flexibilitzar els seus membres divins, anquilosats per tants anys d'esclavatge i de no actuació en tasques de govern. La suprema agilitat espiritual: heu's ací la fita màxima que nosaltres preveiem i que posem per damunt de totes les nostres esperances patriòtiques. Creiem en una futura Catalunya lliure, però alliberada per l'exercici de les infinites disciplines de la cultura nacional sàviament organitzada. La monarquia unitarista pretengué ofegar-la dient que volia pacificar-la i assimilar-la. Nosaltres, catalanistes intel·lectualistes, volem salvar-la només amb l'alçaprem formidable d'una perfecta màquina espiritual. S'ha

de catalanitzar Catalunya per la força de la cultura. I no tindrem la llibertat que desitgem mentre no ens en haurem fet d'ignes amb la creació d'un pur intel·lectualisme estatalment responsable.

L'Estatut de Catalunya, que obre la nostra vida nova, és una invitació a aquella gran tasca esportiva de què parlava abans. Si ens en caldrà de responsabilitat i d'agilitat, d'intel·ligència i caràcter, de domini de nosaltres mateixos i de joc net, per arribar a posar-nos en forma d'exercir sense falla els nostres drets i deures de poble lliure! Per això jo, home d'imaginació com sóc, aquests dies he volgut simbolitzar, obstinadament, en un noble atleta nu, portador d'un trofeu de roure i alzina, de lloret i olivera, la victòria de l'Estatut de Catalunya. Hi ha no sé què de jocs olímpics en aquesta ruda prova que han superat durant tants mesos els parlamentaris catalans. I el triomf darrera el combat és, realment, un final meravellós per a la nostra magna olimpiada patriòtica. Hi ha en ell com una greu i profunda invitació a rehabilitar-nos, tots plegats, en les pistes d'un estadi secular, i a demostrar, davant els ulls del món que ens mira, totes les possibilitats de les nostres facultats creadores, inèdites o cohibides durant tants anys. Creiem en les virtuts de l'individualisme, i sostenim que això, que mai organitzat és un defecte, pot convertir-se, i a casa nostra es converteix de fet, quan hom sap controlar-ho, en una font d'energies col·lectives. Tots plegats, polítics i literats, hem viscut molts anys nodrint-nos d'abstraccions. Quin remei ens quedava? Bella cosa és parlar de Revolució i de República. Però encara és més bell fer-les, sense parlar-ne gaire...

Les abstraccions, però, sobretot si han estat obra d'esperits honorables, ve un moment que cristallitzen en concreció. I aquest moment, ara l'estem vivint. L'Estatut, fet concret, realitat tangible, és l'obra de tots. Catalans, republicans, revolucionaris: tots ells com en un "carte" de tota mena de matisos liberals, han contribuït a l'esclat dels dies gloriosos que avui estem vivint. Per això la Llibertat amb majúscula ha d'ésser un gaudi de tots ells. Car és l'obra de tots. Al Parlament de Catalunya, màxim instrument de la nostra vida nova, tindran seient, veu i vot els nostres homes representatius que més en siguin dignes, i als quals el poble vulgui triar. Les Corts Catalanes només deuen exigir que els diputats, siguin patriotes provats, de catalanitat i de catalanisme a prova d'heroïsmes i d'estoïcismes. Cal que morin per sempre, i que siguin esborrats del nostre mapa polític, aquests partits i partidets híbrids, de catalanitat dubtosa i de catalanisme provincià, destorb de tantes nobles energies durant el quart de segle, i avui mateix hospici hipòcrita de moltes mentalitats de segle dinou, que no ens entenen ni ens entendran mai...

Resplandeixi definitivament, en el Parlament de Catalunya que anem a constituir,

la puresa total del nostre etern sentiment patriòtic. Ara més que mai: Catalunya pels catalans. Volem un Govern català, i en català. S'han fet sacrificis grans per obtenir la victòria. No malversem ara aquests sacrificis destruint l'afany lleial de tot un poble. Que el nostre triomf olímpic sigui sempre fidel a la pura tradició patriòtica que ara nosaltres anem a prosseguir i a superar! Calen diversificacions al catalanisme, és cert, com a totes les idees quan es posen en pràctica. Allò que no cal, és deixar la portar oberta a les mixtificacions i als entorboliments. L'home que s'assegui a l'escó del nostre Parlament, ha de prometre, per damunt de tot, això: Fidelitat incommovible, fins a la mort, a la Idea catalana.

No tots els matisos actuals del catalanisme són obra nostra. Generacions de patriotes han construït la graonada que ens ha dut a la victòria final. I alguns d'ells han treballat en roca viva, i deixant-hi les ungles, la sang i la vida. A través de llur diversitat, esclata avui, serenament, la unitat patriòtica que ens agermana dintre la gran família catalana. Si Catalunya és un ésser biològic, la implantació de l'Estatut suscitarà nous patriotes i nous graons que prepararan la vinguda dels futurs matisos catalanistes. Per això ens sembla absurda, per no dir ridícula, la dèria de certs catalans que, sense deixar d'ésser uns excel·lents patriotes, tenen un concepte ultrat de la puresa catalanista. Aquests honorables barons, amb llurs esgarips ultrasubtils, però pseudo-polítics, fan més nosa que servei. I en lloc d'ajudar, destorben. No és la pulcritud inútil, sinó la eficàcia de cada dia, allò que cal a les idees vives per animar-les i posar-les en marxa. Per aquesta mena d'homes, el món fa via sense que ells es considerin mai obligats a canviar de lloc. Pobre Catalunya, si tingués de refiar-se d'ells i de llur neurastènia que sent l'horror de l'aigua per por de mullar-se! També és bella cosa passar pel món amb un vestit d'ermini. Però a condició, ja no cal dir-ho, que hom es decideixi, de tant en tant, a davallar, si cal, vestit d'ermini, a la fanguera del dragó...

Passen les multituds, però el poble resta. Les noves generacions ignoren l'obra de les anteriors immediates. Això que ara ens sembla una vida nova, dintre d'uns anys serà quelcom d'absolutament normal, i àdhuc ja vell, per les joventuts que ara es preparen a actuar. Si de l'obra feta i que va a fer-se pot salvar-se'n quelcom anys a venir, la tradició hi trobarà guany. Per això cal que l'obra republicana sigui una veritable obra revolucionària, en el sentit de tasca renovadora i transformadora. Nosaltres, catalanistes intel·lectualistes, que hem tingut la sort immensa de viure la Revolució catalana de 1931, no podríem tolerar que la nova vida que ara comença fos una continuació o una repetició de les simulacions i les mixtificacions, polítiques i literàries, que han tornat estèrils i inútils tantes vides i energies de joves catalans anònims...

A. ESCLASANS

VIDA NOVA

En passar per Saragossa

El chor irònic dels nostres diputats dedica una jota fúnebre a la memòria del Rojo.

Documents

“Luz”, de Madrid, publica un comentari signat “Fuk” (Francesc Aguirre), en el qual aquest es pregunta què passa a la República d’Andorra, on fa poc ha estat insultada la bandera nacional dels catalans. Hom afirma que durant la darrera intentona monàrquica visqueren amagats a una masia de la Vall el general Martínez Anido i el cardenal Segura. També és acusat el bisbe de la Seu d’Urgell d’intrigar contra la República. Copiem:

“Hasta ahora se han ido señalando varias poblaciones francesas como punto de reunión de los monárquicos que huídos al instaurarse la República, cada vez que se han hecho la ilusión de poder restaurar la monarquía se acercaban a España, esperando el éxito de la insurrección para entrar triunfadores por Irun o por Port-Bou. Parece, no obstante, que en la minúscula República de Andorra es donde encuentran albergue los conspiradores monárquicos, y una rápida excursión a una comarca leridana nos ha ofrecido la oportunidad de recoger datos muy interesantes acerca de los manejos de quienes, como el obispo de Seo de Urgel, ex príncipe español, junto con otros elementos, están laborando contra la República española y desprestigiando a sus hombres más destacados, en tales términos que exigen la aplicación severa de la ley de Defensa de la República.

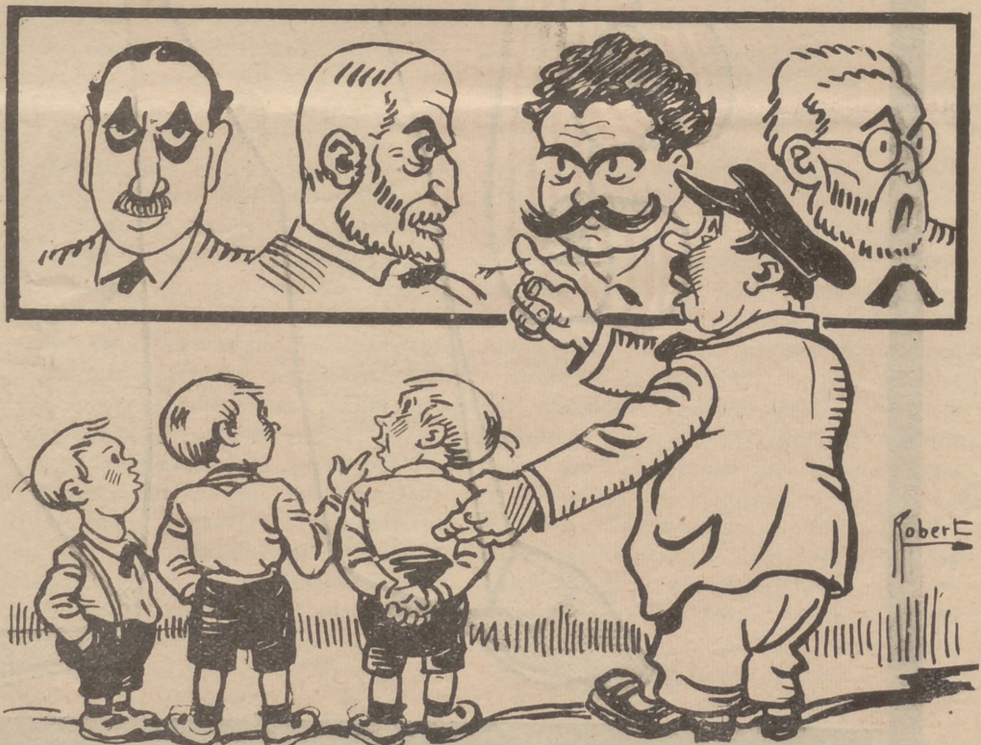
Don Justino Guitart, obispo de Seo de Urgel i ex príncipe de Andorra, desde el advenimiento de la República, según nuestro informante—conocedor al dedillo de todos los asuntos que afectan a la vida moral

v material de Andorra—, viene desarrollando una intensa campaña de resuelta oposición a las naturales y legítimas prerrogativas de la soberanía de España. Excediéndose en sus atribuciones y saliéndose de la jurisdicción de la mitra de Seo de Urgel, pretendió mediatizar al Consejo General de Andorra, genuina representación del pueblo andorrano y verdadero Gobierno de la minúscula República, poniendo su veto, unas veces, a determinadas concesiones

de carácter administrativo que el Consejo General quiso otorgar en beneficio de los intereses morales y materiales del pueblo andorrano, y otras, tratando de acaparar la enseñanza pública nacional, también de la sola y única incumbencia del Consejo General, y de imponer sus maestros, llamados episcopales, para cuyo sostenimiento percibían un sueldo del Estado español en tiempos de la dictadura.

Colaboran con el obispo Guitart unos cuantos andorranos favorecidos por la fortuna, que residen habitualmente en España, donde han hecho su fortuna y tienen sus bienes, y vienen a pasar el verano en Andorra, en sus magníficas villas, haciendo el viaje en sus autos, matriculados en España. Estos andorranos, cuya vida de ostentación contrasta con la sencillez de quienes trabajan en la minúscula República todo el año, son los que están creando una atmósfera de descrédito a la República, vomitando contra sus hombres todas las injurias imaginables y contribuyen a cuantos manejos se realizan para que las conspiraciones monárquicas logren el éxito que desean. Lo demuestra el hecho de que en vísperas de la intentona monárquica en Madrid y en Sevilla, y hasta que se supo que les había acompañado el más completo fracaso a los conspiradores, estuvieron ocultos en una masía de Andorra Martínez Anido y el cardenal Segura. La noticia llegó a conocimiento del delegado del Consejo General de Andorra, que lo es al mismo tiempo de la Junta de Relaciones Culturales del ministerio de Estado de España y organizador e inspector de las escuelas creadas por el Estado español, y estimando que debía intervenir enérgicamente en defensa no sólo de la República española, sino de Andorra, se puso al habla con el jefe de vigilancia de Seo de Urgel.

El temor a la influencia de que blasona tener en Madrid ahora con República y an-

—Fixeu-vos bé amb aquestes «pintes». Són els que han combatut les nostres llibertats. Recordeu-vos-en, fills meus!.

— On vas, Jaumet?

— A rompre la guardiola! Vull anar a Barcelona, a rebre l'Estatut, i a aplaudir l'Azaña i els seus companys...

tes con monarquía el ex príncipe de Andorra ha hecho enmudecer muchas veces a la gente. Ahora ha ocurrido algo parecido; pero el doctor Guitart y sus colaboradores en monarquismo se han encontrado con algunos andorranos que con gran entereza se disponen a servir a la República española. El citado jefe de Vigilancia se trasladó a San Julián de Loria, población fronteriza a España, y realizó, con carácter oficioso, una instrucción de diligencias. Esta se llevó a cabo en el domicilio del delegado del Consejo. Invitados a que participaran en la información particular, puramente oficiosa, personas que habían oído las proclamaciones, insultos e infamias proferidos contra la República española y sus hombres, mientras unos, sin negar los hechos, no tuvieron el valor cívico de confirmarlos, sólo el que ha sido hasta este último curso maestro nacional del Consejo General en San Julián de Loria, de nacionalidad andorrana, mantuvo, con toda gallardía cuanto había oído. Y téngase en cuenta que por la nueva creación y organización de escuelas españolas nacionales en Andorra, y por no llenar las condiciones exigidas para su desempeño, ha quedado sin plaza, y, por lo tanto, tendrá que ganarse la vida como maestro particular en una población de unos 500 vecinos.

Realizada la información por escrito, firmada por el jefe de Vigilancia, un agente a sus órdenes, el delegado del Consejo y los declarantes, ha sido enviada al Gobierno Civil de Lérida y a la Dirección General de Seguridad. Además, el delegado del Consejo General ha formulado por su parte, un escrito que ha elevado al Consejo de Andorra para la imposición de las oportunas sanciones de orden administrativo, y elevará

otro al Tribunal Supremo de Andorra—Tribunal de Corts—, en el que tienen representación el ex príncipe español y el francés.

El obispo de Seo de Urgel, al tener conocimiento de esta información, hizo saber que se iba a Madrid para protestar ante el ministro de Estado de la actuación del delegado del Consejo General, buscando la manera de amparar los manejos de los enemigos de la República española.

Cabe esperar del republicanismo de don Luis de Zulueta y del señor Menéndez que, en el caso de que sea cierto que el obispo de Seo de Urgel haya ido a Madrid para vi-

sitarles, tendrán en cuenta la información realizada y no olvidarán además que, en espera del resultado que lograra la intención monárquica de Madrid y Sevilla, estuvieron ocultos unos días en una masía de Andorra Martínez Anido y el cardenal Segura."

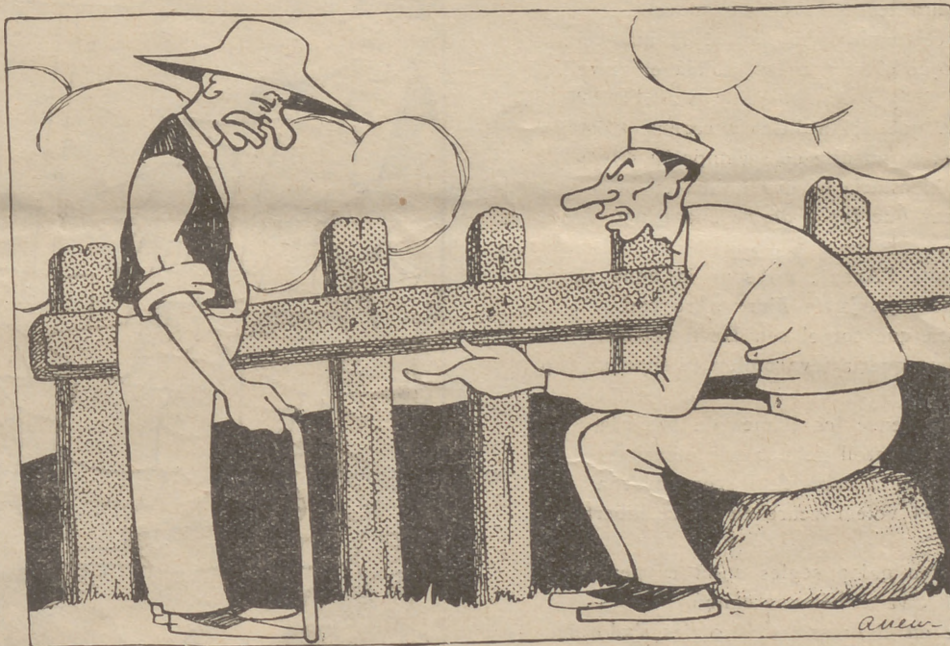
Antología

Hem rebut un anònim (en castellà) que reproduim sense comentaris:

"El número de 3 septiembre 1932 de LA CAMPANA DE GRACIA ostenta en su última hoja una caricatura que a algunos hace mucha gracia, pero que esta vez ha causado la mayor desgracia. El atrevimiento ha sido inusitado. Nada menos que al Eterno, al Ser Infinito, al Santo de los Santos, se pone en ridícula caricatura, y tamaña falta de respeto y tamaña burla la ha visto, la está viendo el Ser Omnipotente, el que todo lo ve, todo lo penetra desde la Eternidad. Los jefes y el personal de este periódico se mirará lleno de pasmo, y exclamará! Atravimiento heroico, hemos vencido al reaccionario, anticuado y cursi "Temor de Dios" de los curas. Nos felicitamos. Pero no todos les felicitan, porque hay quienes creen en el "Rex tremenda mayestatis" que tanta la Iglesia, que premia y castiga en la otra vida, que pronto llegará para todos."

Quants va deixar-ne el rei Herodes!

Subscribiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 # BARCELONA

— Però qué té en Lerroix? Qué està malalt?

— Es veu que si... L'haurien d'enviar uns quants mesos a Villa Cisneros, a fer salut!.

VISCA L'ESQUERRA!

Invocació al Comte l'Arnau

Tu que ets una ombra, dins l'ombra, captiva
i fas cruixí el camí i trenques de camí
i tens els cinc sentits en flama viva
i et recargoles com un remolí.

Para el corcer que esperitat galopa
Comte l'Arnau esperitat,
ja has portat prou arrapat a la gropa
un núvol d'ignominia i malvestat.

Para el corcer que brunz dins les ventades
amb la crinera estesa dins l'espai
i traspasa cimals i fondalades
que trontollen d'esglai.

Comte l'Arnau, no saps la bona nova?
Catalunya ja és lliure. Igual que tu
duia una nit damunt, com una cova,
i era damnada a fé un camí insegú.

Comte l'Arnau, esquinça la nit fosca
i salta del cavall esperitat.
Ja n'hi ha prou de fer la ruta tosca
amb un pas foll de condemnat.

Damunt les serres l'alba nova apunta
i els cristalls fan serrells dins l'horitzó
i cada estrella cella-junta
s'adorm, quieta, en un llit de claró.

Llampega una finestra mig oberta
i el llum tremola amb l'espigueta d'un gall;
Adalaida somnia mig desperta
que te l'endús per dins l'amagatall.

Comte l'Arnau, reprèn la teva vida.
No t'escau pas el corré esperitat;
la cançó d'ignominia s'ha dormida
damunt la falda de la claredat.

Para el corcer que esperitat galopa
i mira les feixades d'or novell;
el cep amb cada pàmpol fa una copa
perquè el vi nou faci oblidà el vi vell.

Ara que brilla llisa la carena
i tot té un aire de redempció,
no hi estaria bé una ànima en pena
encar que fos a dintre una cançó.

Comte l'Arnau, no saps la bona nova?
Catalunya ja és lliure altre cop,
i ara que tot el seu Destí retroba
volem que la teva ombra hi sigui a prop.

Però sense les flames de basarda
ni el trontoll del teu pas esperitat.
Treu-te la capa de fosc covarda
que et volem veure en plena llibertat.

El teu galop segles enllà es perdía
i deixava només una cançó,
que en el bressol dels segles s'adormia
amb un resson de basarda i de pò.

I ens parlava de foc i de luxúria
i de lascivitats del teu esperit

i passaves encès dins la foscúria
com un ponent per l'huracà esbandit.

El foc dels ulls, dels narius i l'oïda
i l'alenada encesa, rost avall,
cal que s'apaguin. Llença al vent la brida
i salta del cavall.

Comte l'Arnau, no saps la bona nova?
Para el corcer que passa esperitat
i, surt de dins la basardosa cova
d'aquests segles de fosca i malvestat

Car si la terra s'alça redimida
i retroba camins i nous anhels,

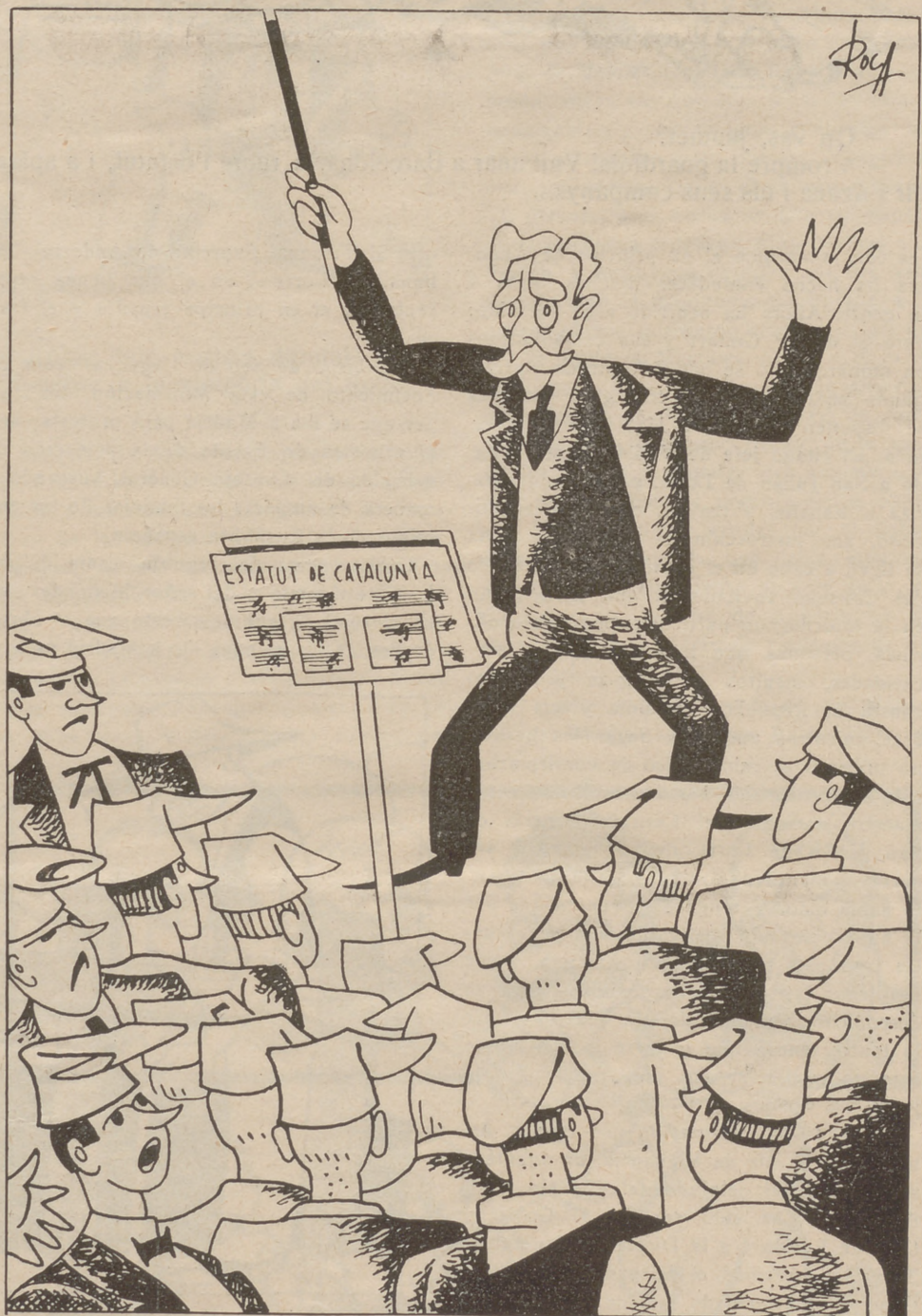
no volem pas que, amb una mà a la brida,
passis brunzent, fent trontollà els estels

Amb el foc que et segueix al teu darrera
i amb les mirades dels teus ulls de llamp,
tes filles han brodat una senyera
de quatre barres amb seda i estam.

Para el corcer, que com la tramontana,
fa trontollar la terra i la remou.
Comte l'Arnau, des de l'Edat Mitjana
que vas dintre la fosca. Ja n'hi ha prou.

Adorm el pas damunt de les singleres
i apaga el foc de basarda i espant.
Tan sols com a record de tes crineres
aixecarem els focs de Sant Joan.

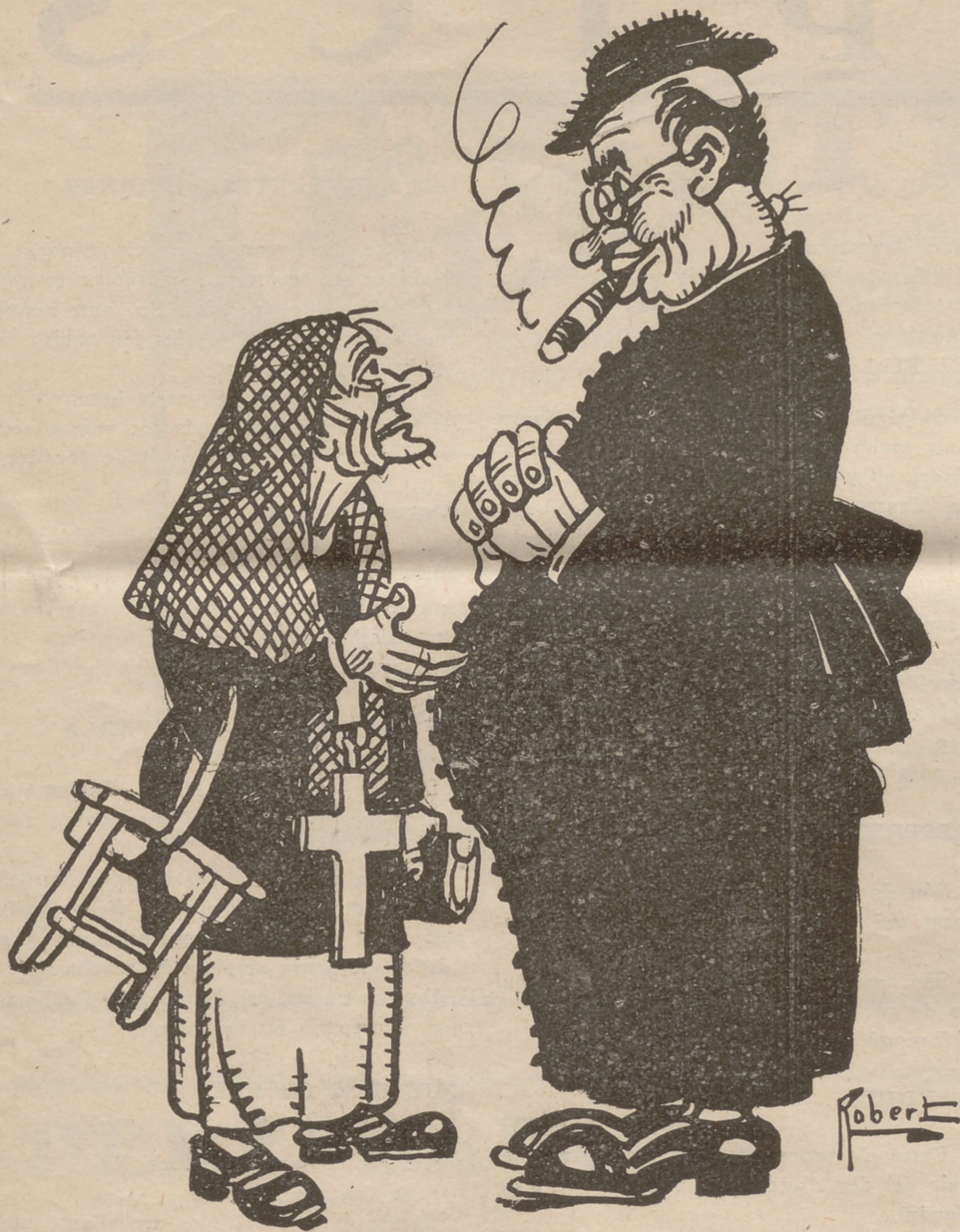
Salvador PERARNAU

A punt de solfa

—Ara, nois, afinem bé la veul

VISCA FRANCESC MACIA

—M'ha encarregat el Sr. Marquès que li digués que mentre estigui a *Villa Cisneros* li digui tres misses cada dia, que quant torni ja les hi pagarà.

Quant li escrigui, li dona expressions... i li diu que nosaltres cobrem al contado

ART

L'ART DE LA CARICATURA

“La caricatura és el més espiritual dels mitjans gràfics d'expressió”—diu James Ensor—. Aquest art difícil compta amb noms ben il·lustres, que podem dir que és noble per tots quatre costats. Goya, Breugel el vell, Thomas Rowlandson, James Gilray, Hogart, Doumier, Wilhelm Busch, Gavarni, Ropps, Gustau Doré, James Ensor, Daumette, John Leech, Delaw... ja serien prou per a donar-li categoria. Ademés, l'art de la caricatura és el que podem, sense regateig, nomenar-lo, per essència, art pur. És la vibració de la sensibilitat abstracta, que en passar pel llapic, pren forma gràfica.

Ací, a Catalunya, podem estar-ne satisfets i orgullosos. Tota una tradició d'alta qualitat, en la que es destaca la figura de Tomàs Padró, amb una obra ben extensa, i que és alhora una pàgina vivent de la

Barcelona del seu temps, on hi desfilent graciosament aquelles gentils barcelonines que anaven al “Tívoli” primitiu a sentir els concerts de l’“Euterpe” i als saraus de patxada, junt als polítics més en boga aleshores. Copsà meravellosament la seva època plena d'encís i caràcter, podent-lo concepcuar com un dels millors artistes catalans. La seva obra és popularitzada en les pàgines de “Lo noi de la mare”, “Lo xanguet”, “La flaca” i d'altres de l'època.

Lluís Pellicer, emprant a voltes el pseudònim de “Napus”, agafa una intensitat ben notòria. El germà de Tomàs Padró, Ramon, també excel·lí en aquest gènere, especialment en la caricatura essencialment política. Moliné, si bé no tan gràcil, és ben notable.

En especial, és de remarcar la figura de Josep Parera, un dels millors caricaturistes catalans del segle XIX. Va excel·lir en la caricatura personal, essent-ne un veritable mestre, conreant amb encert la caricatura política. Parera, ademés, fou un pintor ben

notable, arribant a ésser pintor de cambra d'Isabel II. Va residir uns set anys per Itàlia, i fou allí precisament on va dedicar-se especialment a l'art de la caricatura, obtenint una vertadera popularitat, caricaturitzant tots els personatges—músics, cantants, polítics, etc.—més representatius i famosos d'aquella època. A Barcelona—on va tornar cap a l'any 1862—es feu popularíssim. Les seves caricatures eren generalment exposades a les escaparates de can Llibre i de ca l'Aurigemma, i davant d'elles s'hi agombolava el públic.

Modestament tenim d'assenyalar un formidable caricaturista: Isidre Nonell. L'obra d'aquest artista il·lustre és essencialment caricaturesca, àdhuc fins quan fa pintura de cavallet, és l'ull del caricaturista qui les informa. Les seves pintures, de la vida que copsa—gitanes i captaires—, no són més que caricaturitzacions fetes amb pinzell i colors. En les pàgines del primitiu “Papitu” deixà admirables caricatures d'una gràcia cruenta i sutil.

Picasso—la figura mundial de més relleu modernament—féu magnífiques caricatures que resten escampades en carpetes de col·leccions particulars, mostra de la sensibilitat d'aquest gran artista.

Els nostres caricaturistes actuals són de primera qualitat. Tenim signatures vertaderament notabilíssimes, de “primissimo cartello”, podríem dir. La caricatura a Catalunya es troba en un bell esplendor.

✱

La creació d'una entitat que agrupi els dibuixants humoristes professionals de Catalunya, és una necessitat. Aquesta necessitat, avui, ja podem dir que és un fet. Els treballs preparatoris han començat, actuant un Comitè organitzador, amb l'adhesió i ajut de les famoses signatures de Apa, Castanyes, Calsina, Anem, Quelus, Robert, Xirinius, Beniganí i del que signa aquestes ratlles.

Podem avançar, doncs, que aquesta temporada que s'apropa tindrem un “Saló d'humoristes catalans” com cal, amb tots els ets i uts i amb totes les nostres més valuoses signatures. Digne del nivell artístic de la nostra bella Barcelona i dels seus artistes.

Antoni ROCA

Parc
de
Montjuic

Tots els diumenges,
a la tarda

SARDANES

R E P I C S

L'HORA DE LES JUSTÍCIES... I DELS CINISMES

El difunt Francesc Cambó, aquell financier monàrquic de la Lliga, ha publicat tot un article per dir-nos que els catalans han d'agrair a l'ex-general Sanjurjo i al covard i fugitiu ex-vice Barrera la concessió de l'Estatut. Dies abans, la pobra "Veu" comentava una conferència d'un bon senyor del partit, conclouent que l'autonomia ens la havia dut Cambó. Tota la baixesa jesuítica, ment advocadesca d'aquesta colla de traïdors fracassats engega raigs de bilis contra el triomf de l'Esquerra. Francesc Cambó, col·laborador dels monàrquics en la darrera militarada, no fa més que portar l'aigua al seu molí. Però del blat d'aquest molí, els catalans no en volen menjar més.

LA VENJANÇA

Royo Villanova, el pobre pallasso que ara sense poder combatre l'Estatut no sabrà que fer i haurà de suïcidar-se, fou qui tingué l'últim gest parlamentari contra Catalunya. I diem l'últim perquè ara aquesta mena de gestos ja no seran possibles, hem de fer que no siguin possibles.

Naturalment, els diputats catalans havien d'estar empipats, havien de sentir el desig de venjança. Però, venint de Madrid a Barcelona el camí era tan alegre, tan triomfal, que l'única venjança que trobaren fou una cançó, una cançó aplicada a la música d'"El pobre terrisser", i en la qual Royo Villanova va de brasset amb el general Fanjul.

Un poble de folklore musical tan ric com el nostre no podia trobar millor venjança.

UNA REVISIÓ URGENT

L'altre dia, Lluís Bello, aquest gran escriptor, aquest home bo i digne que s'ha fet mereixedor de l'afecte de tots els catalans honrats—i al qual no hem d'oblidar en aquest moment de triomf—deia en un article que cal que els funcionaris de la República siguin republicans. I afegia que calia una revisió entre els delegats d'hisenda, els recaudadors de contribucions, advocats de companyies ferroviàries, concessions de línies d'autobusos, vocals elegits per a les Cambres de la Propietat Urbana i Agrícola i Comercial i Industrial, presidents d'Audiència, magistrats, fiscals, jutges, inspectors provincials de Sanitat, agents distribuïdors del Mo-

nopoli de Petrolis, caps d'estacions telefòniques, secretaris dels Governos Civils, agents dels Ajuntaments.

Té raó, Lluís Bello: és una revisió que cal fer amb urgència.

EL FILL DE MAURA, OPINA

Sí, el fill de Maura, i no Miquel Maura, puix malgrat tots els seus esforços mai no tindrà altra personalitat que aquesta de fill de Maura.

Ara ha anat a Múrcia, feu del cacic La Cierva, i ha fet declaracions als periodistes. I ha dit que "aquí, hasta ahora, se venía realizando una verdadera revolución económica, social y política, que ninguna clase podía considerarse castigada por ella".

I aquest era el mal: que com no podien considerar-se castigats, volien castigar-nos a nosaltres.

DESPRES DEL TRIOMF

Són els homes d'esquerra qui ha dut l'Estatut, qui l'ha aconseguit, qui l'ha fet triomfar.

Són, per tant, els homes d'esquerra qui ha de governar amb l'Estatut.

I ningú més que ells.

GANDULS

Entre els processats pel complot monàrquic del deu d'agost hi ha un marquès de Gandul.

Ho trobem molt natural. Aquest títol de gandul hauria d'ésser l'únic que es respectés a la noblesa. La ganduleria no els aniria malament. Ni ara, que s'ha acabat el regne dels ganduls.

LES SENYORETES HEROLNES

L'altre dia, quan la policia conduïa a Aranjuez els deportats monàrquics, un auto s'adelantà al dels policies. En l'auto anaven unes senyoretetes. Una d'elles féu onejar una bandereta monàrquica.

Es tractava d'una senyoreta heroica. Tots els herois de la monarquia són com aquesta senyoreta. Tots tenen ànima de senyoreta.

JESUITADA

Ara resulta que les finques dels jesuïtes estaven hipotecades amb una tasació tan alta gairebé com el seu màxim valor.

Sí, vaja; una jesuitada més.

UN ALTRE MORT QUE PARLA

Després del fill de Maura, Romanones, Romanones que, per a no ésser menys, també ha fet declaracions.

I ha dit, referint-se a la Reforma Agrària: —Por otra parte, como ha dicho Azaña, este es el primer acto revolucionario, y yo añado que ahora empieza la revolución.

De manera que ara "empieza", eh? Doncs que es preparin els monàrquics.

QUE HEM DE FER?

I Albiñana? Aquell cap de pistolers al servei de l'ex-pistolero Alfons XIII! Aquell cap de trons monàrquic!

Encara és a les Hurdes, treballant impudènciament contra la República?

Encara no és a Bata?

Imp. "La Campana", Om, 8.—Barcelona

Productos Alimentosos
de Régim

Casa SORRIBAS

Salmoron, 222 - Llúria, 62
BARCELONA

Fàbrica de Gèneres de Punt
(Fundada l'any 1888)

Felip Blasco Anglès

Joaquim Costa, 38 (abans Ponent)
BARCELONA

A Montserrat en Automòbil

Servei diari i sense transbords. Servei POPULAR DIARI amb sortida a la Plaça de la Universitat a les 6,30 matí, anar i tornar: **9 ptes.** — Servei regular. Sortida a les 8 del matí. La tornada val pel dia que es demani.

Per a bitllets, PLAÇA DE LA UNIVERSITAT, 12; Telèfon 21963

EROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efíacs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimuland de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glándules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estircnina, ni fofurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

santa Coloma de Gramanet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

LA CAMPANA DE GRACIA

EL DARRER BADALL

Royo:—Tinc la esperança que fracassaran!..